

GESTIÓ EMPRESARIAL

Les empreses i el dèficit fiscal (I)

MODEST GUINJOAN / JOSEP MARIA LLAURADOR

Un any més la Fundació Funcas de les caixes d'estalvis acaba de publicar el seu *Balanç econòmic regional* i hi ha incorporat les dades relatives al 2002, entre les quals hi figura un clàssic, com és el tema de les balances fiscals. El dèficit fiscal català, la diferència entre el que paguem a l'Estat i el que en rebem a través de les diferents administracions públiques (inclosos la Generalitat i els ajuntaments), es xifra per a l'any 2002 en 10.862 milions d'euros. Com que es tracta de rendes generades al país que es transfereixen fora, és a dir, que no les consumim o les invertim aquí, en la pràctica vol dir, ras i curt, que som més pobres del que seríem si aquests ingressos públics haguessin romàs aquí. La fuga de riquesa se situa, segons les estimacions més rigoroses, en prop del 10% del que produïm, està en fase de creixement i contrasta amb el sostre tàcit del 4% del PIB en concepte de quota de solidaritat que hi ha a països tan avançats com Alemanya, com ens recordava en l'article del 18 de gener, en aquest mateix diari, l'economista Ramon Tremosa.

Després de molts anys de silenci vergonyós, potser ara que el tema ha entrat de ple en el debat polític català es podrà corregir, aniria bé que definitivament. Per desgràcia, les reaccions contràries a entrar en el debat, a més de comptar amb un suport mediàtic forat, són interessades perquè les efectuen o bé re-

presentants de les comunitats autònomes beneficiàries o bé representants de l'Estat, que és precisament qui gestiona la solidaritat, i ja se sap que qui oli remena els dits se n'unta. En canvi, qui és solidari (si us plau per força) és titllat d'interessat i d'insolidari, per emprar qualificatius dels més suaus que s'han sentit, en una cursa lamentable de demagògia i falta de rigor.

La percepció del dèficit fiscal català és agreujada, a més a més, pel fet que en àmbits en què l'Estat podria cooperar amb Catalunya, com ara l'impuls de les nostres aspiracions d'autogovern o, seguint Xavier Sala-i-Martin, socials, culturals, identitàries o lingüístiques, no tan sols no ho fa, sinó que s'hi posa en contra. Si hi afegim episodis del tipus Pla Hidrològic Nacional, la relació de Catalunya amb l'Estat presenta un dèficit molt més gran que el que reflecteix la balança fiscal. Davant d'una relació tan asimètrica, no és estrany que s'estengui la sensació de ser l'ase dels cops o la gallina dels ous d'or que, reclosa, calla

i pon. En termes que els empresaris entenen bé, Espanya és un mal negoci per a Catalunya i Catalunya és un bon negoci per a Espanya.

Precisament, del problema que ens ocupa volem fer-ne una lectura des de la perspectiva de l'empresa, com a agent econòmic en què descansa la creació d'una bona part de la riquesa del país. Es pot fer com a mínim a

quatre nivells. Prèviament cal destacar que l'existència de dèficit fiscal té impacte sobre les empreses, de la mateixa manera que en té sobre el nivell de renda individual dels catalans. I si per il·lustrar aquest darrer impacte posem com a exemple que una família catalana de quatre membres fa una aportació neta de 6.800 euros anuals, prou per fer unes molt bones vacances, aplicat al camp de l'empresa seria equivalent a dir que cada una de les 220 empreses ubicades a Catalunya amb vendes superiors a 125 milions d'euros en transfereix 49 (milions) *gratia et amore* a l'Estat. També, que cada persona ocupada a Catalunya fa una aportació de 3.600 euros l'any o que cada empresari i autònom, a nivell individual, n'aporta 21.700. Molta generositat per a persones i organitzacions la finalitat de les quals és, fonamentalment, guanyar diners. I dels quatre nivells en parlarem d'aquí a quinze dies.